

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici
Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran.
Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in po-
slanice) se zaračunijo po pogodbi; pri
kratkih oglasih z drobnimi črkami se
plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate pre-
jema **opraavištvu**, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»Edinost«.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in
soboto ob 1 uri popoldne.

Cena za vse leto s prilogo 2 for., za
pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for.
75 nov. — Edinost brez priloge stane
za celo leto 6 for., za pol leta 3 for.,
za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Slovenskim drž. poslancem!

Mestni zbor tržaški se je postavil na stališče stroge negacije slovenskega življa v Trstu in okolici. To ni bilo vedno tako, ker v začetku ustavne dobe je tačasni tržaški mestni zbor popolnoma priznal slovenski značaj okolice in v njej povsod osnoval slovenske ljudske šole. Kasneje mestne zbornice pa je to uže žalilo in začeli so v okolico uvajati tu in tam tudi italijanske paralelne razrede. Vidi se iz vsega delovanja mestnega zbora tržaškega, da mu ne gre za pravico, ampak da mu je glavni nagib vsega delovanja: poitalijančevanje v Trstu in okolici živčih Slovencev in da uporablja v ta namen vsa le mogoča sredstva. Ukrepi mestnega zbora tržaškega, kolikor zadevajo Slovence in njihov jezik, čestokrat so izvor slepega fanatizma in naravnost rečeno, tako brezobzirni, da ne delajo niti česti tako resnej in avtoritativnej skupščini, kakoršna je mestni zbor tržaški, ki je ob enem tudi deželni zbor. — K takim, upravnim žalostnim in mestnega zbora nevrednim sklepom, štejemo v prvi vrsti protest proti slovenskemu napisu na tržaški postaji hrelpejske železnice.

Znano je namreč, da v okolici prebivajo sami Slovenci, in vsa tla, po katerih drži hrelpejska železnica, popolnoma so slovenska; po istej železnici se bode vsak dan največ Slovencev pripeljavalo v Trst in iz Trsta. Ako se torej jemlje obzir le na trgovinske razmere, jasno je, da je potreben tudi slovenski napis na tržaški postaji hrelpejske železnice; pa tudi pravica zahteva, da se Slovencev na lastnej zemlji žaljivo ne prezira.

Očividna je torej tendenca omenjenega protesta proti slovenskemu napisu le ta, da se italijanskemu svetu vsaj na zunaj dokaže, da tukaj ni Slovencev, ter da Slovenci na Primorskem nima nobenih pravic. Tako postopanje avstrijskega mesta je obžalovanja vredno in šeuvalno, ker je protivno osnovnim zakonom avstrijske države, ter kaže vrhunec politične strasti in sovraštva do priznane avstrijske narodnosti.

V dolžnost si štejemo torej slovesno protestovati proti takemu, ves slovenski narod žalečemu sklepu, in izraziti nado, da bode protest mestnega zbora tržaškega na višem mestu tako sprejet, kakor zasluži glede na njegov ustavo in enakopravnost žaleč zadržaj.

Tudi drugi ukrep mestnega zbora žali slovensko narodnost in ne odgovarja dejanskim razmeram. V mestnem zboru se je najprej interpelovalo, ako je res, da se bode na novejši obrtniški šoli učilo tudi v slovenščini. Na to je g. župan stvar natančneje poizvedel in poročal zboru, da je zvedel po vladi, da se bode na omenjenem zavodu, ako bodo potrebe in dejanske razmere to tirjale, učilo tudi slovenščino kot neobligaten predmet.

Ali uže ta čisto neznatna koncesija primorskim Slovincem je naše mestne očete tako razburila, da so v javnej seji sklenoli in z veliko večino sprejeli predlog, naj župan dotičnej oblasti naznani, da stolica za slovenski jezik na obrtniški šoli v Trstu ni niti potrebna niti koristna.

Ta zaključek prejasno kaže, koliko je mestnemu zboru na srečo fakični napredek tržaške obrtnije, ter da je mestnim očetom šovinizem zatrl vsako slutnjo za prave, še celo čisto materialne potrebe tržaškega in sploh primorskega ljudstva.

To se usojamo dokazati ne le z besedami, temuč tudi z dejanskimi razmerami.

Naši obrtniki so večinoma Slovenci, zidarji so sami okoličani, mizarji, kovači, ključavničarji itd. so tudi v veliki večini slovenskega rodu in ne da se tajiti, da so Slovenci mej tržaškimi rokodelci v veliki večini, to dokazujejo njihova imena in njihova pristojnost.

Prav tako je z navadnimi delavci. Ako pa so v Trstu in okolici uže slovenski delavci v veliki večini, kaka razmera glede narodnosti je pa še le po vsem Primorskem. Ker pa je šola namenjena vsem trem primorskim deželam in celo tudi Dalmaciji, ki je skoro povsem slovanska, toraj je očividno, da bode večina učencev obrtniške šole v Trstu slovanska. K ljubemu temu se pa ministerstvo ni oziralo na Slovence, ampak je dovolilo, da bode učni jezik tržaške obrtniške šole italijanski in da se bode na omenjeni šoli slovenščina podučevala le kot neobligaten predmet. Za primerno mali donesek, katerega je dovolil mestni zbor tržaški za omenjeno šolo —

žrtvovala se je torej potreba in korist večine prebivalstva na Primorskem, ter se je v postev jemalo mrzenje mestnih očetov na vse, kar spominja na istino, da so na Primorskem Slovani v večini.

Ali ne le razmere glede prebivalstva, tudi praktična vrednost slovenskega, oziroma hrvatskega jezika bi bila morala merodajne kroge napotiti, da slovenščini in hrvaščini na omenjeni šoli odmerijo enako stopinjo, kakor italijanščini. Redki bodo oni obrtniki, izšolani na obrtniški šoli v Trstu, kateri si pojdejo iskat kruha v Italijo in sploh v italijanske kraje; mnogo jih ostane v Trstu, in ne bodo občevali le z Italijani, temuč tudi se Slovenci in Nemci. Ali za vse tudi ne bode v Trstu zadosti zasluzka in kam se obrnó taki, da praktično izvedejo, kar so se učili na večkrat omenjeni obrtniški šoli? Gotovo ne v italijanske kraje, kajti Italijani sami nam pošiljajo v Avstrijo na tisoče in tisoče obrtnikov, katerim tam ne morejo preskrbeti kruha; pač pa nekoliko v nemške dežele, pa le malo, ker tam imajo uže dosti dobrih, izučenih rokodelcev, večinoma pa v one slovanske dežele, ki so baš zdaj v največjem razvitku.

Ne vemo, zakaj prav za prav odlični pisatelji povdarjajo, da ima Avstrija svojo prihodnost na slovanskem jugu, da se jej tam odpirajo žile prometa, trgovine, obrtnije itd. Kaj pa so one dežele nego slovanske? Hrvatska, Slavonija, Dalmacija, Kranjska, pol Štajerske, Koroške, Bosna, Hreogovina, Srbija, Bolgarija in vse dežele tija do Bospora. Ali niso vse te dežele slovanske, in ali nema tam naš rokodelce, ako tukaj ne more napredovati zaradi prevelike produkcije, svojega dobrega zavetja? Nam je znano in moremo dokazati, da vse polno naših okoličanih-zidarjev dela v Dalmaciji, Bosni, Hreogovini, na Hrvatskem; tudi nam je znano, da naši kamnoseki dobivajo dan na dan naročbe iz omenjenih dežel.

No, pa naj se popraša naše okoličane, kako dobro jim tam služi slovenski jezik, koliko jim olajša delo in hitrejšje pridobiva simpatije ondotnega prebivalstva. Trst sam ima mnogo posla se slovanskimi deželami, in trgovina z istimi se ima še zelo povzdignoti, kadar bode nehala prosta luka in si bode morala iskati tržaška obrtnija

v notranjih deželah ugodnega polja za kupovanje surovin in oddajo izdelkov.

Nam je tudi znano, da celo ljudje, ki iz Italije dohajajo na Kranjsko, Štajersko, Hrvatsko, da tam kupujejo les, močno obžalujejo, da neznajo nobenega slovanskega jezika in da so se celo taki italijanski trgovci za silo učili in naučili slovenščine. To bi mogli prav dobro izpričati razni kranjski lesni trgovci.

Kaj pa to dokazuje? Nič drugega, nego to, da danes celo italijanski trgovci neobhodno potrebuje slovenščino ali hrvaščino za svoj posel in mej tržaškimi trgovci so prav mnogi, kateri imajo slovenskega jezika zmožne uradnike, korespondente in agente. In ta potreba bode z vsakim dnem toliko večja, kolikor bolj se bodo Slovani priznavali v Avstriji in sploh po Evropi in tega pripoznanja danes ne more ovirati bodi si katerakoli mestna korporacija tržaška.

Kakor pa vsak zreli politikar računi v prvi vrsti z dejanskimi razmerami, toliko bolj to dela trgovec, ki mora biti v tem obziru čisto nad političnimi strankami in najbolj mora s takimi razmerami računati trgovsko mesto Trst, ki je prvi avstrijski emporij. Zatorej je uprav žalostno videti, kako se tržaški mestni zastop zguiblja v malenkostne stvari in kaže tako obzorje, kakoršnega se ne sme danes več pričakovati niti od zastopov čisto neznanih krajev.

Da je naš mestni zastop dobro razumel pomen Trsta in pomen avstrijske trgovine sploh, pripoznal bi bil, da so tržaškimi trgovcem in obrtnikom, da še celo nižim rokodelcem potrebni trije jeziki, slovenski ali hrvaški, italijanski in tudi nemški — zadnji pa še posebno trgovcem.

Mi Slovenci se ne štejemo sicer k potomcem tako starokulturnega naroda, kakor se štejejo naši Italijani; bati se nam je veliko bolj za našo narodnost, nego drugim kulturnim narodom; pri vsem tem pa nismo tako ozkosrčni, da bi našej mladini branili učenje italijanskega in nemškega jezika, posebno pa onej našej mladini, katera se misli posvetiti višim stanovom, pa trgovini in obrtniji. Po našem menenju bi bilo celo obrtniške šole učencem italijanskega rodu potrebno, da se učé slovenščine ali hrvaščine, ne pa, da se Slovincem noče

PODLISTEK.

Moralnost in plačilo dela.

(Dve, tri besede slovenskim delavcem.)

Glasilo trgovinsko-obrtniške zbornice zagrebške »Obrtnik« prinesel je v dveh številkah članek poln pouka za delavce, kateri tudi za vsakega posameznega človeka, kateri si v delu hoče najti svojo prihodnost. Ne zgrešimo in čitateljem se ne zamerimo, če ga tudi mi toplo priporočamo našim tržaškim slovenskim delavcem, ker njim, a v prvi vrsti v odgojo njih otrok bo od velike koristi in da jih s tem berilom boljše vpoznamo, priobčujemo jim ga tukaj po mogočnosti v vernej podobi.

Davno uže je napisal neki Perzijanec: »Živenje je kakor mostnica: glej, da pošteno preko nje premostiš. V morju leži nešteto blaga vsake vrste, ali, če iščeš varnosti, najdeš jo v delu.« Da, živenje je kakor mostnica. Ako bomo vsi postojano in značajno stali na tej mostnici, kakor junak Horatius Cocles na svojej, ko je branil svoj dom proti navalu Etruščanov; ali kakor njega nastopnik — naš ponos kmetski vojvoda Trifko, za časa hercegovskega ustanka.

Prvemu je ljudstvo postavilo spomenik na Comitiju, a v rimskej zgodovini slove, kakor sin onega časa, ko je Rim delal in v delu se učil značajen biti — in ko je nehal delati, padel je.

Drugi se pa bo slavil v narodnih

pesmih in se ga bodo spominjali razni narodi južno-slovanski opevajoč značaj in junaštvo njegovo.

Zgodovina nam predstavlja značaj vseh narodov in če pobliže pogledamo v historično življenje teh značajev, videli bomo, da so oni od svojih mladih let ljubili delo — in samo delom postane človek značajen. Stari pregovor veli: »Lenoba je mati vsega zla«; ima pa ta tudi svojega druga, polno lepega vtešljivega in tudi resničnega, in ta je: »Delo je oče vseh kreposti.«

Poglejmo v kaznilnice, poglejmo v kriminalne statistike, najdemo takšnih kukavcev, kateri se v živnjen niso prijelj ničesar, kar bi jim koristno bilo — kateri so pri malem delu opešali in z eno besedo, kateri za delo niso marali. Po žalostnej mostnici stopali so taki, ker postavljena je bila ta mostnica na gnjilih stebrih. Zato so tudi padli. Če se je našel kdo, kateri je v sramotnem katalogu zapustil svoje ime in se potem povrnil v pošteno družbo, ta človek se je resnično posvetil delu in v zdravem hišnem delu, ali pa v dobri delalnici je zadušil seme vsega minolega zla v živnjenju.

Delo je prvi rešitelj prekršaja. Poglejmo srednji del društva, pa tudi v oni višji in če je v kakšnej obitelji več otrok različne narave in uma, bodimo uverjeni, da delavni mej njimi bodo najpoštenejši — največ bodo čutili idejo za lepo in dobro, poprej storé plemenitih in blagodušnih del. Če se nepoštenjak časi zaleti v pošteno družbo, da onesnaži vedro čelo, to je v resnici človek, kateri za mladih

dni za nauk in delo ni maral, kateri je slaba leta svojega vzgoja prebavil po kavarnah in gostilnah, telesne svoje moči potrošil v brezmerih nasladah svojih čutil. Povrnejo li se takšni rešenci v svetišče obitelji, dosegli so to na potu dela in napora.

Brezdelo in lenoba sramotita človeštvo — nož v nožnicah ne rujavi, a ogenj v pepelu ne škoduje.

Delo je prvi rešitelj lenobe, zdravnik, kateri zdravi vse fizične bolezni, kateri odganja moralne miasme — in potomke lenobe.

Priden delavec ni vrteči se kotač. Človek-delavec je mož misli, mož, kateri je moči svojega duha in tela namenil nekeje stalnej svrhi.

Od priprostega mehaničnega dela pa do vzvišenih vmisli uma, človek, kateri dela, kateri se muči, je mož, kateri se vzdiguje v više kraje, kakor kaljuža životinjskih potreb.

Zverina se grabežem hrani, človek z lastnim delom. Priden delavec ne pije, ne hrči, delavec ni svobodar, delavec ne krade, ne kolne, ne govori preveč, ne ogovarja, ni zaviden, delavec se ne igra z delom in hišo — izvorom prvega blagoslova živnjenja.

Delavec, kateri zapušča svoj dom s pipo v ustih, a z roki v žepu, z malo volje za delo, ta brzo na krivo pot zajde. Priden delavec, ko se zmračí, zapusti delalnico in ko mu je dan koristen bil, ne gre v gostilno, ampak zadovoljen, mirnim korakom, vesele duše hiši domu, da vidi

svoje ljube, da objame staro mater, otroke in ženico, drugarico živnjenja. Tisti, kateri pozna srečo zadovoljnosti, radost po končanem delu, ne zapusti je — ne objame druge, vsred vinske zadušljive sape, srečo živinskega pijanstva, sreče nesrečnega delirja kvartanja. Veselje, katero se po končanem delu čuti, je vedro, moževsko, katero je vsak dan večje, a nikoli manjše, katero porodi vedno vekšo željo in veselje do prihodnjega dela. Veselje v vinu se konča, ko več vina ni, hočeš si ga podaljšati — onda mesto ugodnosti čutiš oslabelost, katera te ubije, pijanost, katera te zaničuje.

Delo, ko je napolnilo mošnjico, napolnuje tudi dušo z brezkonno radostjo; delavčev jutri je lepši od danes in pojutranje še lepše od jutri.

Veselje dela je plodonosna radost, ker delavcu pripravljajo lepšo prihodnost milejših ugodnosti, sto legitimnih zadovoljnosti sebeljubja.

Delavec je mož, kateri vstaje, a lenuh pada; lenoba in prekršaj in več drugih slabosti oživajo in porejajo se v kaljužah, a krepost, bogastva moč, otroci so, kateri v veliki višini živé.

Delavec dobro pozna svojo odgovornost, ker dogodkov živnjenja ne sodi kakor grehe, ali kakor nagrado previdnosti, ne kakor prigodke, ampak kakor zakonite posledke svojega dela.

Neki zapornik v Burgesu tetoviral si je na svojej desnej roki: »Prošlost me je prevarila, sedanjost me muči, prihodnost me plaši.« Ta nesrečnež je bil po delu ničprijednej, in tako si je prikupil mrzli za-

dati prilike, da se dobro nauče materinega jezika.

Kder pa avtonomna zastopstva prekoračijo meje ustavnosti in občne blagosti, tam je treba, da poseže vmes vrhovna oblast, osrednja vlada. (Nadaljevalo se bo.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Goposke zbornice odsek za posvetovanje Schmerlingovega predloga glede jezikovnega ukaza je sprejel predlog srednje stranke, ki se glasi: Nezakonitost jezikovnega ukaza se ne more izvajati iz obstoječih zakonov. Vladi se vendar naroča, naj sedanje od same vlade pripoznano stanje nemškega jezika, kakor jezika pri gosposkah in sodiščih pridrží.

Iz poslanske zbornice. V seji 29. aprila je grof Taaffe odgovoril na Plenerjevo interpelacijo glede izgrediv v Šibeniku, razložil dogodke ter pristavil, da je pravega vzroka izgrediv iskati v krajnih razporih in v draženju obeh tamošnjih strank. Vladi je storila svojo dolžnost; sodna preiskava se vrši. Deželni namestnik se je sam tja nopolil, žandarmerija se je pomnožila, vlada je storila osobno premembo pri vodstvu okrajnega glavarstva in želi, da tudi dalmatinsko častni karstvo podpira vladina prizadevanja in se vzdržuje čuvarstva. — Potem se je nadaljevala splošna razprava o proračunu; govoril je finančni minister. Najprej je govoril zoper zahtevanje, naj se povišajo neposredni davki. Glede prasanja o soli treba se postaviti ne le na stališče povzornikov, temveč tudi na stališče državne potrebe. Troški za pridobivanje in prodajanje soli znašajo za metrični cent 1 gld., prodaja pa se po 9 gld., dobiček znaša tedaj 8 gld. V nemški državi znaša davek na sol 12 mark, tedaj 7 gld. 44 kr., razloček je tedaj neznaten. Ako bi se cena znižala za 1 gld., zgubila bi država dva milijona, ki ne bi prišla v dobro povzornikom, ampak le prodajalcem. Navdušenje zagovornikov monopola na žganje je le domišljija; monopol na žganje bi le tedaj donasal velike dohodke, ako bi bila cena žganja visoka. Nevarnost izneverjenja pa bi bila velika in zato bi tudi nadzorovanje prizadevalo mnogo stroškov. Monopol na sol in tabak naj ostane, ali zoper nove monopole je mnogo pomislov, n. pr. ta, da se s tem zasebni pridobitek državljanov omeji. Potem govori minister o davku na cukar in meni, da bi se davek na cukar mogel nekoliko povišati, ker raba cukra pomenja neko blagostanje ali vsaj višje gospodarsko stališče. Glede pristojbin bi res želeli bilo, da se njih uprava izroči skoz in skoz izurjenim pravoznancem; delo gledé uradov za določanje pristojbin je sicer uže skoraj dovršeno, minister pa odlašá izvedbo, ker bi nova vredba skoraj en milijon stala. Minister potem zavrača politična očitanja nekaterih govornikov in izjavi, da vlada ne more nobene stranke desnice smatrati za svojo, pač pa more z vso desnico skupaj delati. Poslanec Plener je sicer vladi in vzvlasti njemu očital, da se vedno na

por Burgesa. Te besede naj si zapomni dobro vsak človek, če hoče v družbi živeti; zapomni si jih on dobro in če se v nje zamisli, znal bo, kaj čaka človeka na zemlji: delaj in delaj, če hoče najti sladki pokoj v odmerjenem času življenja. Veliki umnik Walter Scott je svojega sinka lepo učil: „Vadi se, sinček in s časom se okoristi. Dokler smo še mladi, hitro hodimo, lahko si zapomnimo, ako ne zapojemo spomladi, nam je leto suho in slaba žetev, a v zimo naše starosti jemljemo pravo nejevoljo in pustošo.“

Da bi ljube naše slovenske matere in častni očetje tako učili in s tako hrano hranili srca naših upanj, našega podmladka! Srečne hiše, srečne domovine!

Manjša in večja udobnost, naprednost, zdravje, notranje veselje, vse to je samo strogo posledek človeškega „koliko“ in „kako“ dela. Če se človek spozna nesrečnega, ko gleda svoje delo, naj se sam obsodi za vsa zla, ker mu jih je lenoba naprtila.

Jokati na zunanje prilóžnosti, prigode, ali na ljudi radi svojih lastnih nejevolj, to je pomen jako plitkega ponosa, in velikega neznanstva, velike tranjavosti in slabosti.

Nek hrvatski politik in književnik, v govorjenju žalostne prigode Grkov, katere moč je Cicero prvi delavnim Rimljanom na žalost dodal, veli: „Pri taknem načelu ni svobode, ne zasluge, ne odgovornosti, ne kreposti, ne resnice, ne pravice, ne dobrega in ne zla.“

(Dalje prih.)

desnico obrača; a na koga pa bi se vlada obračala, če ne na večino? Minister sklene z besedami: Jaz kličem desnici: Potrpežljivost, vstrajnost in pošteno delo, potem uže pojde, tudi brez Plenerjeve stranke, če bo desnica na srečo imela državne naloge i nje politiško-verska izročila, in če ostane konservativna stranka v najplemenitejšem pomenu besede ter ne bode zadrževala napredka. (Živo, dolgotrajnoe odobravanje na desnici). Govorili so še poslanci Tonner, Tomaszuk in Abrahamovič, potem pa se je splošna razprava sklenola. — V seji 30. aprila je poslanec Tausche interpeliral zastran oprostitev občinskih načelnikov od dolžnosti črne vojske. Trgovinski minister je odgovoril na interpelacijo poslanca Fuchs zastran dogovorov z Rumunijo, ki se vrše v ta namen, da se ne zanese goveja kuga v našo državo. Potem se je nadaljevala proračunska razprava. Govorila sta glavna govornika Herbst za manjšino in Kathrein za večino. — Poslanec Borčić je hotel delati opazke proti izjavam grofa Taaffe-a gledé izgrediv v Šibeniku; vstal je živ nemir. Ker Borčić k ljubju večkratnega opomina ne odstopi od tega predmeta, vzame se mu beseda. Poročevalec Matuš odgovori v končnej besedi obširno na opazke zoper državni proračun. Kar se tiče razmere Nemcev in Čehov na Českem, prepričali ste se uže obe strani, da ni mogoče druge strani uničiti in da bi toraj najboljša bila poštena sprava. Potem se je z veliko večino sklenol prestop v podrobno razpravo. Zanj so glasovali vsa desnica, Coroninjev klub in nemško-avstrijski klub, proti njemu pa nemški klub in antisemiti.

V seji 2. t. m. je grof Taaffe odgovoril na interpelacijo poslanca Bendel zastran prepovedi baklade pri jubileju praškega Turnvereina in rekel, da se javni obhodi v Prag zaradi razdraženja obeh narodnih strank iz ozirov javne varnosti zdaj ne morejo dopuščati. Gledé varnosti Nemcev v Pragi kaže grof Taaffe na mnoge nemške svečanosti, ki so se vršile v Pragi do zadnjega časa; pa se Nemcem nič žalega ni pripetilo. Grof Taaffe izjavi določno, da vlada i nje organi niso le voljni, skrbeti za varstvo Čehov in Nemcev, temuč da je to tudi njih zakonita dolžnost, katero so in bodo vedno spolnjevali. V podrobnej proračunske razpravi so se brez ugovora sprejela poglavja „cesarski dvor“, „kabinetska pisarnica“ in „državni zbor“. Pri naslovu „poslanska zbornica“ je obžaloval poslanec Tausche počasnost pri opravih, malo število in kratko trajnost sej, kakor tudi kopičenje zastankov. Načelnik Smolka odgovori, da bo na govornikove želje kolikor mogoče ozir jemal. Potem se je sprejelo še poglavje „državno sodišče“. — Pri naslovu „ministerski svet“ je tožil poslanec Exner, da Dunaj propada. Grof Taaffe ga je zavrnol ter odbil njegovo očitanje, da vlada zanemarja Dunaj ter je dokazal, da vlada kolikor more dela za povzdigo prestolnega mesta. Govorili so potem še poslanci Tonner, Exner in Lueger ter se je sprejel naslov „načelnistvo ministerskega sveta“. Pri dispozicijskem zalogu je izjavil poslanec Neuwirth, da on smatra vlado za strankarsko vlado, katerej se ne more dovoliti dispozicijski zalog, ker bi taka dovolitev dala vladi zaupnico. Grof Taaffe je odgovoril: glede vladanja in uprave stoji vlada nad strankami, to se pravi, ona je nepristranska. Gledé zakonodajstva pa se opira in se hoče tudi prihodnje opirati na večino, ker bi se sicer noben zakon ne mogel narediti. Potem je govoril še poslanec Weber in razprava se je pretrgala. — Včeraj je bila zopet seja.

Vnanje dežele.

Italijanska kralj in kraljica sta 30. aprila prišla ogledat razstavo v Benetkah. Bila sta navdušeno sprejeta. Drugi dan so tam odgrnoli Viktor-Emanuelov spomenik.

Italijanska vlada se pripravlja k vojni z Abisinci, da masčuje napad pri Dogali. Sklenola je poslati poseben oddelk vojske v Afriko ter nabrati prostovoljcev. Da le vročina bolj poneha, konci septembra ali v začetku oktobra, začne se vojna zoper Abisince.

Mej Nemčijo in Francosko so se hudourni oblaki vsled zapora francoskega komisarja Schnaebele razgnali. Nemci sicer trdijo, da je preiskava dokazala, da Schnaebele ni bil zavljen na nemška tla, kder so ga zasačili. Ker ga je pa nemški komisar Gautsch povabil k sebi, zato smatra nemška vlada to za varstveno pismo, če tudi je dokazano, da se zapor ni izvršil vsled vabila in da bi Gautsch bil o tem kaj vedel. Policija je slučajno zvedela, da je Schnaebele prišel na nemško zemljo. Nemški cesar je ukazal, naj se

Schnaebele oprostí, kar se je zgodilo brez odloga. S tem hočejo kazati Nemci svojo blagodušnost, ki je ena izmej najlepših kreposti mogočnikov, a doslej si Prusijaki niso pridobili vere v blagodušnost; njihova dela jim te vere niso pridobila; njihovo postopanje v Alzaciji in Loreni tudi tega ne opravičuje; tam je kruta vlada i nemški vladini časniki trdijo, da se v teh deželah zaradi veleizdajskih spletk okliče obsedni stan.

Iz Aten se 30. aprila poroča, da so na Kreti vstali nemiri.

Iz Aten se 2. t. m. poroča, da angleški konzul v Kreti podpira izgrede, da bi Angleška dobila priliko polastiti se otoka. Razdraženost mej Turki in kristijani raste; bilo je mej njimi uže več prask i na obeh straneh več usmrtenih.

Iz Madrida se brzojavlja 30. aprila, da so Španjci na Sulu-otocih upornike popolnem zmagali in mesto Maiburg požgali.

Angleška vlada, poprej tolika sovražnica Rusiji, začela se je v zadnjih dneh Rusiji jako laskati, a to ne iz ljubezni ali prijateljstva; ampak iz bojazni, ker se trese za Indijo. Poročili smo bili uže, da je brez odloga, ko je zvedela za upor v Avganistanu, poslala poslanca v Petersburg, da se stalno določi meja mej Rusijo in Avganistanom in da je angleška vlada vse dovolila, kar je o tej zadevi poprej Rusija zahtevala. Strah je lepa reč. Zdaj pa poroča „Reuter's Bureau“: Da mej Angleško in Rusijo, ako se avganski emir pahne s prestola, ne nastane navskrižje, posvetuje se uže angleška vlada o načrtih, kako bi Angleška in Rusija skupno postopali, da zadušiti vojno avganskik rodov in da bi na avganski prestol posadili vladarja, ki bi po volji bil obema vladama. — Kako se časi mené! Sedanjega emirja je Angleška plačevala zato, da je Rusom delal zadrege. — S tem je v soglasji tudi poročilo iz Pariza, ki pravi, da je angleška vlada spremenila politiko nasproti Rusiji, lord Salisbury hoče vsacega, Rusiji vsečnega kandidata za bolgarski prestol pripoznati, ako so ž njim druge vlade zadovoljne, bodi si tudi mingrejski knez. Jasno je, da Angleži caru v tem trenutji v Evropi nečejo kljubovati in vso svojo pozornost obračajo na prihodnjost, ko se uname velika vojna v srednji Aziji i na bregovih perziškega morja. — Ponavljamo: strah je lepa reč.

DOPISI.

Iz Svetega Ivana dne 28. aprila. — Večkrat smo čitali že v „Edinosti“ o narodnih rečeh: čitali smo o narodnih odpadnikih, ali o renegatstvu, čitali smo, kako nevedni odpadajo od svojega naroda, kako kmalo pozabijo in v nemar pusté materin svoj jezik. Pisatelj piše, kako Kranjci odpadajo od tega naroda in meterinega jezika, in kako se potem renegate je imenujejo. Dalje pisatelj pika tudi nekoliko okoličane, jaz pa to tudi nekoliko potrjujem, ali vsega ne; ker vse ni res, res pa je, da prav Kranjci (Notranjci) po naše „čufarji“ imenovani, zelo odpadajo. Veliko jih je, da kmalo potem, ko se v Trst naseló, celo se sramujejo slovensko govoriti, in začno italjansko „klafati“.

Prav takega je dosti tudi ženskega spola (služkinje). Taki in take se spoznajo, stopijo v zakon, rodijo se jim otroci, krstijo jih dajo pod laška imena n. p.: Francele, Jovanina, Pepina itd.; ko odrastejo, dajo jih v laške šole in tako postanejo pravi Lahoni, naposled pa renegate; naučijo se dobro bogokletja in se vedó ko pravi „Triestinje“. Ko pa jim čas pride za vojaški nabor, morajo na očetov dom iti, potem se sramujejo, da niso pravi „Triestinje“; zato pa stariše proklinjajo in z ščavami pusjejo. Tudi pri nas na Vrđeli živí nek človek rodoma Kraševce. Ta človek je bil nekaj časa vdovec, soproga mu je bila okoličanka, bila je delalna skrbna mati, no, lahka jej zemljica.

Po smrti svoje žene zbere si vdovec kmalo neko deklino (služkinjo) za drugo svojo soprogo, domá je s Krasa, „tedaj prava Slovenka“. Bila je dolgo časa za služkinjo v neke lahonske hiši v Trstu ter tam si je naučila nekoliko taljansko klafati, in si tudi par stotakov prihranila. Leto po poroki rodi se jima sinček in dali so ga krstiti, uganite kako? „Armadio“ po naše (Omara), tedaj čitatelj dragi, pomislite malo, kaj bode iz tega? Nič! ko izdajalec naroda, taki postanejo čisti lahoni, ker s takimi imeni se lahoni radi ponašajo, ščasoma tudi priimek prepisejo.

Kaj zaslúžijo taki stariši? Dokler je ta človek živel z svojo prvo soprogo okoličanko, bil je prav narodnjak in rodoljub,

na njegovem stanovanju vihrala je vedno narodna zastava; čuvaj Bože, da bi se kdo naših okoličanov bil predrznol po laško dober večer ali dobro jutro želeli, odpravil ga je brzo od sebe, a danes slekel si je moške hlače in oblekel babje krilo, ker po želji soproge je postal lahon in renegat. Da bi vsaj mu soproga laško znala, hajd! ali zna toliko, kakor zajec na boben; kadar nedolžnega sinčka kliče, tako le se odreže: Armadio, ven kaza kete darò kufe.

Slovenci! takih imamo v Trstu mnogo, na Greti, novi Reni, pri sv. Alojziju vedno stariši z otroci laško klafajo. Ozrimo se nekoliko na okolico, renegatstva menda pri nas ni mnogo, pri nas se govori vedno še slovensko, če prav ne popolnoma pravilno, ampak v domačem dijalektu; tudi naši otroci domača imena nosijo, kakor n. p. Francka, Tončka, Ančka, itd. posebno pa pri nas pri Svet. Ivanu dajamo otroke krstiti z imeni Milka, Sofka, Dragoila, „Zorka“ itd. posebno zadnjih imamo dovolj. Tedaj je gotovo okoličanov le malo taci, kakor je pisatelj pisal v nekejštevilki, med tem je pa „čufarjev“ taci na stotine v Trstu. Okoličan.

S Ponikve, dne 21. aprila 1887. V 16. številki cenjene „Edinosti“ je razlil nekdo svoj žolc nad većinomno poštene Ponikovce. Naprvo pravi, kako so dekleta tukaj „našmrljene“ in v „kamufih“: Naj pokaže eno obično, v kateri bi bile manj od tukaj, potem da so mladeniči začeli posnemati življenje mestnih „fakinov“; naj pove, v čem in kako? Tukaj so mladeniči taki, kot drugod in morebiti še bolj.

Dalje pravi, kako tukaj cerkev skrunijo s tako zvanimi „čikami“; to je tudi neresnica, ker tukaj jih je malo, da bi imeli to grdo navado, v cerkvi pa nobeden ne „čika“, kar bi bilo res grdo. Tudi piše, da se na Ponikvah ne more več par vojakov vzgojiti; s tem je tudi dobil dolg nos, ker samo letos je iz naše občine potrjenih osem k vojakom, naj pokaže eno obično, v kateri jih je bilo več; veliko pa je sosednjih občin, v katerih ni bil potrjen nobeden, ali pa eden ali dva. Konečno še z velikim veseljem oznanja, da je tukaj neka mati svojo hčer umorila. Res so jo bili dolžili tega zločina in jo tudi odpeljali v preiskovalni zapor, ali zdaj je zopet prosta in nedolžna spoznana; iz tega tudi lahko vsak spozna, koliko je verjeti onemu dopisunu.

Nazadnje pravi, da so Ponikve postale gnezdo, v katerem se vse izleže. Naj pové, kaj takega? v čem so Ponikavci hudobnejši kot drugi ljudje? Blagor svet, ako je vsa hudobija le tukaj na Ponikvah! H koncu še en dober svet: „Vsak pometaj pred svojim pragom, potem bo pometeno povsod.“

Domače vesti.

Iz Opatije smo zvedeli, da je prispel cesarjevič Rudolf v ponedeljek v Matulje, ter se od tam takoj odpeljal v Opatijo. Nj. Visokost ostane tam menda do 7. t. m. in se povrne potem z svojo visoko soprogo na Dunaj. — 15. t. m. pride skoraj gotovo tudi kraljica srbska Natalija v Opatijo.

Deželni namestnik g. baron de Pretis je odpotoval v ponedeljek v Gorico.

Imenovanja. Velečestiti gospod Karol Huth, častni konsistorijalni svetovalec in c. kr. kurat tukajšne vojaške bolnice, je te dni imenovan c. kr. vojaškim župnikom v Zagrebu. Čestitamo! — Višji naslovni finančni svetnik g. Karol Plachki v Celovcu je imenovan finančnim višjim svetnikom in finančnim ravnateljem v Ljubljani.

Ženitev. Gosp. Louis Fabiani, c. kr. okrajni poverjenik pri namestništvu, poroči še jutri z gospodično Marijano pl. Pollini, hčerjo nj. presv. c. kr. feldmaršal-lajtenanta in zapovednika trdnjave Przemysl, Miroslava viteza Pollini. — Vrlemu našemu rojaku čestitamo iz vsega srca!

Izlot na Sv. Goro. Odbor del. podp. društva je uže najel poseben vlak za nedeljo. — Vlak odide na vsak način ob 5½ uri zjutraj, tudi ako bi ne bilo lepo, jasno vreme, ker v tem času je navadno nestanovitno vreme; mogoče da je zjutraj deževno, popoldne pa najlepše vreme. — Veselica v Solkanu se bode vršila pri slabem ali lepem vremenu. — Na kolo dvoru v Gorici bode čakalo tudi mnogo pokritih voz in je sploh vse preskrbeno za vsak slučaj. — Kedor se hoče udeležiti izleta, mora kupiti vozni list do petka zvečer. — Vozni listi se dobivajo pri vseh poverjenikih društva, potem v društvenem uradu in v prodajalnici gosp. A. Žitka, Corsia Stadion št. 1, ter stanejo za II. razred 2 gld., za III. razred 1 gld. 40 kr.

za tja in nazaj. Vožnja z goriškega kolodvera do pod Sv. Goro bode stala le 30 soldov. Kedor se hoče udeležiti skupnega obeda v Solkanu v gostilni gospoda Alojzija Mozetiča, mora kupiti v društvenem uradu do sobote zvečer listek, ki stane 1 gld.

Mogoče, da se bodo vozni listki tudi še v soboto prodajali; toda le omejeno število, ker do sobote popoldne mora železnica uže vedeti, koliko vagonov bode trebala za vlak. Ustavil se bode vlak precej po 6. uri zjutraj na postaji Grljan in nekoliko minut kasneje na postaji Bivij-Devin. Na obeh postajah se bodo dobivali vozni listki po znižani ceni, f. 1.20 za kje in nazaj. Vlak dospe nekoliko minut pred 8. uro zjutraj na Goriško postajo. Ob 8^{1/2} bode sprejem „Tržaškega Sokola“ v Solkanu. Ob 10^{1/2} se začne velika sv. maša na Sv. Gori. O poludne se vrne del. podp. društvo v Solkan, kder bode sprejeto pri stebrih po občinskem zastopu solkanskem in po odboru solkanske čitalnice. Sprejem bode ob 1^{1/2} uri pop. Pol ure potem bode skupni obed, med katerim bode svirala vojaška godba in bode prepevali razni pevski zbori tržaški in z Goriškega. — Ob 4^{1/2} se začne veselica po sporedu, kateri smo objavili na drugem mestu.

Mi od naše strani pa še posebno priporočamo slovenskemu občinstvu v Trstu in okolice, da se mnogobrojno udeleži lepega izleta, kajti tako lepe prilike ne bode tako kmalo.

Slovenska čitalnica v Solkanu bo v nedeljo dne 8. maja t. l. slovesno obhajala dvajsetletnico svojega obstoja. Spored: ob 1^{1/2} uri popoldne sprejem Tržaških Slovencev pri Svetogorskih stebrih. Ob 2. uri obed. Ob 4^{1/2} veselica v Mozetičevih prostorih. 1. Predsednikov pozdrav. 2. M. Vilhar „Solkanska“, poje moški zbor. 3. Slavnostni govor. 4. Podaritev spominskih trakov Solkanski zastavi ob 1. 1848 (jeden trak podarijo solkanska dekleta drugi družabnice del. podp. društva v Trstu). 5. „Bratje v kolo“, poje moški zbor. 6. „Pravo domoljubje“, dvogovor. 7. „Što čutiš“, poje Skedenjski zbor. 8. „Soči“, deklamuje gospica Anka Kobalova iz Trsta. 9. „Sirota“, poje tržaški mešani zbor. 10. „Jadransko morje“, pojejo vsi zbori skupaj. 11. Srečkanje treh dobitkov: 1. dobitek žepna ura; 2. ogrinjača; 3. svilnati dežnik. Po odhodu tržaških gostov — ob 8^{1/2} zvečer — prosta zabava. Pri veselici bo svirala vojaška godba. Vstopnina k veselici za družbenike 10 kr.; za ne-družbenike 30 kr.; sedeži po 10 kr. Številka vstopnega lista k veselici je veljavna tudi za srečkanje. K obilnej udeležbi preuljudno vabi **ODBOR.**

Mestni zbor je zaključil v večerašnji tajnej seji sledeče: Dovolil se mirovina udovi po mestnemu uradniku Leopoldu Ferreri; stalno se potrdijo v svoji službi Ferdinand Mingotti, Ivan Radi in Anton Pippan ter Andrej Laurencich, nadalje je bil umirovljen predstojnik okrožja Barriera vecchia gosp. Matej Sterpin in imenovana pristavoma pri mestnej zastavljalnici gg. Henrik Merlak in Ivan Marsich, profesor mestne višje realke g. Matej Covrich je bil umirovljen, ravno tako tudi ravnatelj mestne telovadnice Lorenc pl. Reya, ko-nečno pa so bila še nekatera imenovanja uradnikov pri mestvej zastavljalnici.

Mestni zbor tržaški bode imel jutri ob 6. uri zvečer VI. sejo. Na dnevnem redu je poročilo mestne delegacije o zgradbi novih splošnih skladišč. Pri seji, katera bode jutri zvečer se bode čitalo tudi poročilo posebnega oddelka državnej šolske uprave radi zgradbe italijanskega vseučilišča v Trstu.

1. maj se je letos pri nas izkazal, kakor se lepše niti ne more. Bil je krasen dan, — poleg tega nedelja in pa še prvi dan meseca, kdo bi tedaj mogel ustavljati se, da se raduje kolikor mu dopuščajo sredstva in da zapusti prašno mesto ter se napoti v prosto, cvetočo naravo? Bilo je mesto kakor izmrlo in vse se je drvelo po raznih šetališčih v bližnji okolici mesta. V gozdiču bilo je največ šetalcev, kajti igrale so godbe na raznih krajih in prijazni krčmarji so skrbeli za-to, da izvadijo z drago pivo obiskovalcem cvenk iz žepa. Gotovo je bilo ta dan 12 do 13 tisoč ljudi v gozdiču bošketa. Ravno tako dobro obiskane so bile gostilne v Skednju, v Rojanu, na Barkovljah in sploh v vsej okolici. Povsodi nedeljsko oblečena množica, veselje in radost, povsodi ble-sketeče se oči mladostnih žensk in divno smehljanje rožnih ustnic. Mesec maj je mesec ljubezni...

Ustanovitev primorske deželne blaz-nice se utegne vendar posrečiti. Deželno namestništvo je namreč tržaškej občini

naznanilo, da se je iz dohodkov 24. državne loterije po Najvišjem sklepu določilo 50.000 gld. kakor drugi delež za ustanove-itev primorske deželne blaznice za ka-tero so troški proračunjeni na 100.000 gl. Ta znesek se je vložil v triprocentnih hi-potekarnih nakaznicah pri c. kr. finančnej deželnej blagajnici v Trstu. Mestnemu računstvu je bilo ukazano, naj to svoto vpiše i naj se dogovori z omenjeno bla-gajnico ter skrbi, da se obrestni kuponi, ko bodo izplačljivi, prejmejo i na obre-sti nalagajo. Dalje se je občini ukazalo, naj stopi v dogovor z deželnima odboroma v Gorici in Poreču glede doneskov.

Tržaške novosti:

Nekaj novega o Irredenti. Bratje naših tržaških Irredentarjev v Mi-lanu proliivajo v najnovejšem času solze o zvezi Avstrije z Italijo ter želé ministru Robilantu, koji je posebno deloval na to zvezo, vse slabo in nič dobrega. — Odbor „Venezia Giulia“ v Trstu je pisal svojim „osvobodnim“ bratom v Milanu pismo, v katerem se joka nad denašnje politiko Italije ter izjavlja svoje menenje, da je treba na vsak način odpraviti ministra, čigar politika se hoče z Avstrijo družiti. Oni niso pozabili Visa in Kustoce in kriče: „Revanche pour Sedan!“ Akoravno misli Avstrija to zvezo kupiti (?) ter odstopiti Italiji Trident in južni Tirol, (!?) da si za-gotovi prijateljstvo Italije, vendar itali-janski sužnji pod avstrijskim že-zlom ne bodo mirovali, dokler si ne pribori-jo tudi oni popolne narodne svobode (!) Seveda so Milanski irredentari na to pismo jako navdušeno odgovorili ter svoje brate „sužnje“ potolazili s tem, da se v kratkem spremené politična menenja v Italiji, in da bode potem tudi ubogim sužnjim bila ura rešitve (!).

Nismo pozvani, da sodimo o postopa-nju društva „Venezia Giulia“, ampak ome-njamo samo, da so člani iste avstrij-ski podaniki, zaradi katerih je treba na paro poitalijanečevati slovanski element na Primorskem.

Na tuk. c. kr. pošti so nekateri gospodje, ki se strašijo, kadar jih kedo slovensko nagovori, ali jim celo prinese kako sloj, nakaznico. — Odločen narod-njak, g. Štefan Prelec, je te dni nesel slo-vensko nakaznico na pošto, ali dotični uradnik mu jo je nazaj vrgel, češ, da ne razumi in da ne sprejme. Prelec se je skli-čeval na enakopravnost in uradniku rekel, da je žalostno, ako je na tem mestu, pa ne zna slovensko ter da je on zaradi strank na pošti, pa ne stranke zaradi njega. — Na to se je vnel prepir, vsled katerega so se približali mnogi drugi uradniki in je kontrolor razsodil, da uradnik mora spre-jeti slovensko nakaznico. — Po našem menenju bi to ne smelo biti več nobeno prašanje; ali da bi bilo mnogo Prelecov, bi bilo to in še kako drugo prašanje uže rešeno.

Besen napad. V nekej krčmi pri sv. Jakopu sta se sprla dva, ki pijana bila sta, gostilničar miril je, ker njemu gre za poštenje; ali divjakov jeden zdere sabljó, da v poštenjaka zadrli jo bo! Na to je bilo tekanje, ropotanje, skakanje, dok bes-nega prijeli so, peljali v temno izbico. — Oj, kak je žalostno, če mož ki ima sab-ljico, te rabiti ne zna, dolžnosti ne pozna. — Pokriva se sramota zdaj, da se škandal prepreči vsaj.

Lepa zaušnica. Sprl se je v ulici Canal grande neki Ivan P. z čevljarjem Leopoldom Skorjanc. Dasiravno je P. še le 22 let star, pripeljal je vendar svojemu nasprotniku tako silovito zaušnico, da mu je izbil 4 zobe. — Seveda bode sprejel junaški Ivan na policiji nagrado svoje hrabrosti.

Pijan kočijaž. V pondeljek po-poldne je vozil 21letni fjakar Franjo S. po ulici Barriera vecchia, ko ga je vino premagalo, da je zgubil enakotežje. Vozil se je z kozla na tla ali vender si polne butice ni razbil, ampak samo nekoliko si je potlačil nos. — V bodoče bo mož morda malo opreznej.

Nesreče. Gospod Oswald Bonitta učitelj v jezdarnici, jezdil je v nedeljo popoldne k „Lovcu“. Med potjo ga je vrgel konj naenkrat raz sedla in ko je hotel jezdec vstati, dobil je silovit udarec s kopitom po glavi, koji mu je razbil čepino. Slučajno se je peljal isti trenotek nek gospod mimo, koji je dal ranjenega takoj naložiti na voz in ga odpeljati v bolnico. Zdravniki se nadejajo, da bode ozdravel. — Mizarski učenec Ivan Serbo je topil lak v nekej steklenici. Posoda se je raz-počila ter se vroči lak polil po dečku. Opekeli se je tako močno, da so ga morali odnesti v bolnico. 73letni Valentin Ranza se večkrat nekoliko opije, da pozabi skrbti tega sveta. Ker je pa mož uže star, ni

čudo, da ga je vino premagalo in ga vrglo ob tla. Pobit se je tako izdatno, da so ga morali v bolnico odpeljati. — Vina tedaj nekaj časa ne bode pil.

Ogenj. V nedeljo popoldne se je unelo skladišče sena g. Antona Grusovin v ulici Molino grande št. 2. — Tri ure so se trudili ognjegasci, da so požar za-dušili, vendar je nastala škoda izdatna. Skladišče je bilo zavarovano.

Zabavne vožnje na dan 1. maja bile so jako živahne. V Mletke je odpeljal parnik „Quieto“ 25 osob, „Castor“ v De-vin 120, „Risano“ v Koper 180, „Egida“ v Miramar 120 in „Istiano“ ravno tja 70 oseb.

Policijsko. Težak Anton C. se je mastil v ponedeljek v nekej gostilni na Vrdeli. Namesto plačila je konečno obrnol svoje prazne žepce ter jih pokazal krčmarju. Ta pa šale ne pozna ter je dal odvesti svojega gosta na policijo, da premišluje tam, kje dobi denar. — Tatovi so odnesli izpred pivarne gospoda Ljudevita T. pri Sv. Andreju 4 stole. — Težak Ljudevit G. si je mislil pripraviti lepo pečenko za malo denarja ter si je naložil celega janca pred mesnico g. Josipa B. v ulici Barriera vecchia. Mesar je pa drznega tatu opazil in ga spravil v luknjo. — Kapitanu par-nika Gargano je ukradel nepoznat tat krasno zlato uro, vredno 240 gld.

Sodnijsko. Oštir Anton P., kateri si je izposodil voziček pri peku gosp. Ivanu Polltscher ter potem voziček prodal za 4 gld. 50 kr. je bil obsojen v ponedeljek radi proneverjenja na 7 dni zaporu.

Prošnja za pripomočke, da bi se do-zidalo Marijanišče. Težko pričakuje kme-tovalec ljube spomladi, ko zamore začeti svoje delo na polji. Še teže pričakuje je-seni, da bi mogel spraviti domú hišne pri-delke. Kolika je njegova žalost, kadar ga nevihte zavirajo in mudijo pri delu!

Težko je pričakovala družba sv. Vin-cencija v Ljubljani ugodnega trenotka, da bi mogla začeti zidati tako potrebno deško sirotišče. Zidala je l. 1881. in 1882., zi-dala je z velikimi žrtvami, a sredi dela, ko ste bili dovršeni dve tretjini, bilo je treba nehati: zmanjkalo je pripomočkov in dolg se je koplčil.

Za prvo silo je to zadostovalo. Vin-cencijeva družba, mati revežev in sirot, bila si je svesta, da je storila, kar je le mogla. Sirote so dobile primerno domovje, veselile so se lahko v svoji hiši, ki je bila izročena Mariji v varstvo, in pred-lanskem dobile so sirote tudi lično in zalo kapelo, da zamorejo moliti v veselji Boga in povelječevati svojo nebeško mater Marijo. To božjo hišico, to Marijino svetišče zi-dala je dobrotelnost vrlih Kranjcev. Bog jim tisočkrat plačaj!

Pa začeto delo še ni dovršeno. Dobra tretjina mora se še dozidati, da bode hiša po načrtu cela. In ne samo to teží družbo Vincencijevo. Sedanji prostori so premajhni za sedanje razmere, akoravno družba sedaj le v nujnih potrebah pomaga. Kaj pa naj stori s toliko potrebnimi prosilci, kako naj ustreže tako milim prošnjam od vseh strani, kam naj dene otročice, ki silijo v siro-tišče?

Vincencijeva družba je poslušala toraj le glas nujne potrebe, ko je sklenila za-upajoča v božjo pomoč dozidati hišo in tako izvršiti začeto delo. Prednost božja sama spodbudila jo je, ko je družbi na-klonila pomoč za tretjino stroškov, ki bodo skupno znašali 27.000 gld.

In kar še manjka? Kam naj se obrača drugam, kakor do dobrotnih src Kranjcev in drugih prijateljev siromašne mladine naše? Saj kranjskim sirotam namenjeno je Marijanišče in hiša je tudi gotovo kranjski deželi v čast in tolažbo.

Družba sv. Vincencija v Ljubljani torej goreče in zaupno prosi, da bi blagi dobrotniki pomagali jej z doneski, kakoršnimi koli. Dan na dan bodo vzdigovale se molitve srčne hvaležnosti v Marijini kapeli iz src dobrih otrok pred božji prestol za blage dobrotnike. Daritev sv. maše v tej kapeli bode združevala dobrotnike pred božjim jagnjetom.

Preč. g. župnike prosimo srčno, da bi prevzemali in podpisanim pošiljali da-rove onih dobrotnikov, ki ne pošljejo na-ravnost.

Darovi bodo zapisani v bukvah ži-vljenja. Družba bode darovalce objavila v svojem letnem poročilu.

Za družbo prevzame darove predstoj-ništvo, vodstvo Marijanišča in vredništvo „Zgodnje Danice“ v Ljubljani.

Predstojništvo Vincencijeve družbe.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1887.

Dr. Ant. Jarc, predsednik; Friderik pl. Lašan, podpredsednik; dr. Fr. Lampe, vodja Marijanišča.

Prokleta! prekrasni roman v štirih delih, ki ga je gosp. Janko Leban podal v nekdanjem „Ljubljanskem Listu“, ne izide v posebni knjigi v Kordeševi zalogi, da si je bilo uže nekaj pol tiskanih; kajti g. Kordeš, koji je bil v zadnjem času na-povedal konkursa, žalibog ni mogel rešiti svoje tiskarne. Gledé tega smo čitali neko Kordeševo listino, in, ker je jako ka-rakteristična, priobčujemo jo tu doslovno: „Jaz sem izgubil vse: premo-ženje, mir in čast, vse zategadelj, ker sem ostal národen in pošten bil. Takošna je pravica tega sveta, in zdaj moram trdo kruh služiti pri Nemcih, da zamorem svoje štiri otroke in ženo pre-skrbeti; a ne ena duša narodna mi ni dala v sili roke: le suvali so me še bolj v za-drege. Zdaj sem berač, in samo Boga in težave še imam... L. Kordeš“.

Zares škoda, da je g. L. Kordeš prišel do tega! Zdaj žalibog tudi nemamo dosti več upanja, da nam zopet oživi „Ljud-ska knjižnica“, katero je izdaval omenjeni gospod Kordeš in koja je bila tako cena, da izdavanja bolj dober kup še ni bilo v Slovincih! Z „Ljudsko knjiž-nico“ smo izgubili Slovenci vsevažno pod-jetje, ki bi nam bilo lahko mnogo koristilo, da se je nahajalo v pravih rokah. Se vé, da je trebalo drugačnega gospo-darstva in uredništva, ako je hotelo vspevati!

Društvo „Narodni dom“ v Ljubljani je te dni objavilo svojo bilanco, katero tukaj objavimo: Aktiva. Gotovine v bla-gajnici gl. 93 72 kr., Vloženih pri po-sojilnici v Kopru gl. 1061 95 kr., Vlože-nih pri posojilnici v Pišecah gl. 1071 87 kr., Vloženih pri posojilnici v Ptuji gl. 2178 75 kr., Vloženih pri obrt. pomož. društvu v Ljubljani gl. 3240 54 kr., Vloženih pri notranjski posojilnici v Postojni gl. 1093 37 kr., Vloženih pri posojilnici v Celji gl. 2214 13 kr., Vloženih pri posojilnici na Vrhniki gl. 2354 50 kr., Vloženih pri Kranjski eskomtni banki v likvidaciji gl. 212 60 kr., Vloženih pri Kranjski hranilnici gl. 36386 08 kr., Vloženih pri vrednostnih papirjih gl. 1050, Vrednost inventara gl. 154 40 kr. Skupaj gld. 51111 91 kr. — Pasiva. Terjatje deležnikov gl. 11250, Obresti deležnikom za leto 1886. gld. 300 37 kr. Skupaj gl. 11550 37 kr. Čisto pre-moženje društva gl. 39561 54 kr.

Za društvo Sv. Cirila in Metoda so rodoljubi v nedeljo nabrali v nekej krčmi v ulici Commerciale f. 1.24, katere je od-dal g. F. Andrejčič.

V tiskarni V. Dolence v Trstu dobi se povest „Ljudmila“, katera je izhajala v beletrističnej prilogi „Edinosti“ mehko vezana za jako nizko ceno 30 novč. 8 pošto 35 novč. — Ker je povest v resnici izvrstna, opozorujemo tudi naše gg. na-ročnike, kateri priloge ne dobivajo, da si to krasno delce naroče.

Vreme v tekočem mesecu. Mathieu de la Drôme prorokuje o vremenu v me-secu maju sledeče: Nekoliko dežja o prvej četrti lune, t. j. od 30. aprila, do 7. t. m. Ocean nemiren. Ravno tako vreme od 8. do 14. t. m. Mrzlo od 11. do 13. na pla-ninah. Veliko dežja od 14. do 22. ob obrežju severne Francozke in južne An-gleške ravno tako ob obalah oceana, tako tudi od 16. do 17. in od 20. do 21. v Švicarskej, v Piemontu, v Nemškej in Angleškej. — Nekoliko mraza v početku nove lune v goratih delih Francozke. Ve-trovi ves čas, posebne pa od 14. do 15. in od 20. do 21. Viharji na sredozemskem morju. — Ocean deloma nemiren med časom od 15. do 21. — Ploha v okrožju Francozke, Italije, Španske in Algerije o novej luni, katera nastopi 22. in se konča 30. Spremenljivo vreme v Francozkoj, Švicarskej, Nemškej in Angleškej. — Močni in menjajoči se vetrovi ves čas. — Lepo vreme 31. — Ves mesec tedaj vreme nestalno, dosti dežja. Rastline zaostale, ravno tako za žito slabo kaže. — Gorkota čestokrat pade.

Čudna iznajdba. Nek nemško-ameri-kanski kemik je iznašel nove kroglice, ka-tere bi današnjim vojskam vso grozovitost odvzele. Te kroglice so namreč napravljene iz neke tvarine, katera se hipom razprši, ko zadene po strelu svoj cilj. Napoljene so pa z nekim nenavarnim strupom, koji zadetemu vzame takoj zavest. Ranjeni ostane onemogel kakih 12 ur, potem je pa zopet živ in zdrav.

Ako je ta iznajdba resnična ter bi se uvela v naše vojske, bilo bi konec grozovitemu, nečloveškemu klanju, katero je karakteristično denašnjim bojem.

Vere pa v to znajdbo nemamo.

Bismark—lajnar. Nedavno so prazno-vali v hiši princa Viljelma rojstveni dan

enega izmed njegovih sinov; prišel je tudi knez Bismark ter prinesel malemu princu lajno za vezilo. Nekoliko pozneje je prišel Bismark zopet v palačo. Mali princ se mu je za vezilo zahvalil, a tudi mu potožil, da ne more zelo lajnati, ker ga roka boli, naj mu knez sam kaj zalajna. Bismark stopi k lajni ter začne tako lajnati, da so priskakali vsi drugi mali principi, najprej se čudili, potem pa začeti plesati. Princ Viljem, oče malih princev, prihiti tudi blizu in ko vidi ta dir in daj, reče smeje Bismarku: To je pa res čudno, uže ta mali prihodnji cesar pleše, kakor vi go-dete.

Književnost.

Nova gospodarska knjiga. Te dni je izšla v Krajčevi tiskarni v Novem-mestu 72 strani velike osmerke obsegajoča knjiga: Sadjarstvo ali ovočarstvo, I. del. — Navod k umnemu izgojevanju lepega, krepkega sadnega drevja, s posebnim ozirom na osnovno, vreditev in oskrbovanje drevesnic ljudskih šol. Spisal Rihard Dolenc, vodja deželne vinarske, sad-jarske in poljedelske šole na Grmu. Na-men knjigi je, da se domače sadjarstvo povzdigne, da se ustanove in vzdržijo oso-bito po kranjske deželi dobro vrejene drevesnice ljudskih šol. — Prvemu delu sledila bosta še dva, namreč: Drugi del: O oskrbovanju sadnega drevja na stalnem mestu. — Tretji del: O najkoristnejši po-rabi sadja in o sadju škodljivih mrčesih. Izšlema I. delu dodane so 3 velike lito-grafovane, pa po g. Dolencu risane table, jako lepo delo; na prvi je orodje za ce-pitev, in vsi razni načini tega dela, na drugej je natančni plan drevesnice, na tretjej pa odgojevanje drevja. — Jako koristna in lepa ta knjiga dobiva se v Krajčevej tiskarni v Rudolfovem s pošto poslana po 75 soldov.

Dr. Miha Braun, zdravnik mornarice I. vrste izv. službe, naselil se je v Trstu kot praktični zdravnik, posebno za bolezni v vratu in gol-tancu. Vsakdo uže pozna g. dra. Brauna, koji s: je pridobil v Trstu pred 2 in pol leti izvr-sten glas radi svoje požrtvovalnosti in nesebič-nosti. Zdaj se je povratil v Trst varnost iz dunajskega vseučilišča, kjer je zopet več let opravljal svoje studije na kliniki in si prisvojil najnovejša izkustva svoje posebne stroke. Ra-zume tudi slovensko.

Bavno zadovoljnim imajo zahvaliti svojo razprostranost in vedno raste število onih, kateri rado izpričujejo, da so švicarske kroglice g. lekarničarja R. Brandt-a, naj-boljše sredstvo proti zabiti. Dobivajo se po 70 nč. škatljica v lekarnah.

Dunajska bors.

dne 3. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	gld. 81 35
—	v srebru	—	82 35
Zlata renta	—	—	112 25
5% avstrijska renta	—	—	97 60
Delnice narodne banke	—	—	877 —
Kreditne delnice	—	—	251 —
London 10 lir sterlin	—	—	126 90
Francoski napoleondori	—	—	10 04 1/2
C kr. cekini	—	—	5 98
Nemške marke	—	—	62 32 1/2

Krojačnica A. Bonné.

trg Sv. Katarine št. 1. 36-4
izdeljuje fine, cene obleke po najzadnjem kroju. (Preseli se 24. avgusta t. l. na Corso št. 4, II. nadstropje, nad uredništvom lista „Il Piccolo“).

Javna dražba.

Pri c. kr. mestnej civilnej sodnji v Trstu se bode obdržavala po gosp. A. Po-dreka dne
10. maja,
20. junija in 1—3
18. julija t. l.

vsakrat ob 11. uri dopoldne javna eksekutivna dražba nepremakljivega posestva, vknjiženega pod katastralno občino Opčine pare. št. 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925 i 926 na imn Tomaža Daneu, po domače Cuna in Ivana Marija Daneu. Izključna cena je 1087 gld. 91 nč.

Med. i chir. dr. Miha Braun, zdravnik,
posebno za bolezni v grlu in požiralniku
stanuje v ulici Dogana št. 2, I. nadstropje,
sprejema bolnike: 4—1
od 8—9. ure zjutraj in od 2—4. popoldne.

Pri
JULIJU GRIMM,
dežnikar, Barriera Vecchia št. 18
je zelo bogata zaloga solnčnikov za go-spe, za jako nizke cene. — Solnčniki za gospode od 90 novč. naprej. — Naj-novejši „Entrecots“ za gospe, svilnati in pol svilnati. — Mali dežniki za otroke od 25 novč. naprej. Zaloga dežnikov iz svile, satina, volne in bombaža. Sprejemajo se popravki za jako nizke cene. 74—104

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 sold do vsacega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9—12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—11. ure zjutraj. Obresti na knjižice. 3%
Plačuje vsak dan od 9—12 ure opoldne. Zneske od 50 gld. precej, od 50—100 je treba 1 dan odpovedati, 100—1000 3 dni in čez 1000 pa 5 dni poprej. Eskomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2%
Posojuje na državne papirje avstro-ogrske do 1000 gld. po 5%
višje zneske v tekočem računu po 4 1/2%
Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 1. oktobra 1886. 24—9

FILIALE IN TRIESTE
dell' i. r. priv.
Stabilimento austr. di Credito
per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2 1/2% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2% : : : : 8 :
1% : : : : 30 :

Napoleoni:

2 1/2% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2% : : : : 3 mesi
1% : : : : 6 :

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Troppavia, Leopoli, Fiume nonché su Agram, Arad, Bol-zano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klag-enfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divise e incasso coupons 1/2%, provvig.

Antecipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da con-venirsi.
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi 1/2% provvig. per 3 mesi.

Valori

5 1/2% interesse annuo sino l'im-porto di 1000 per importi supe-riori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento, banconote estere a condi-zioni da convenirsi.

Trieste, Marzo 1886

19—48

Lekarna
Trnkóczy,
zraven rotovža
v Ljubljani
na
velikem mestnem trgu,

spodaj navedena zbirala s prvo pošto dobi, da nasl. v tako le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice

za želodec, katerim se ima na tisoče ljudi zahva-liti za zdravje, imajo izvr-snen vseh pri vseh bo-l-znih v želodec in so ne-prekosljivo sredstvo zoper mankanje elasti pri jedi, slab želodec, urak, ve-trova, kolike, zlatenica, bljuvanje glavoból. krč v želodec, biže arca, zaba-sanje, gliste, bolezni na vranoli, na jetrih in zoper zlato žilo. Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Varilo! Opozorjamo, da se tiste letilne MARIJACEJSKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Gicht), je odločno najboljšo zdravilo zo-per protin, ter revmatizem, trganje po udih bolečine v križi ter živci, oteklino, otrp-nele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem tr-ganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo **cvet** zoper trganje po dr. Malicu z zraven stoječim znamenjem 1 steklenice 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

(Schutzmarke)

Či ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kušelj, hripavost, vrtolob, jetiko, prsne in pljučne bolezni: 1 steklenica 50 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirup za 50 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osv-dočile pri zabasanji človeškega telesa, glavno ólu, otrpnelih udih, skazenem želodec, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino.

Kravo daje mnogo dobrega mleka.

Zametek z rablilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje pomaga pri pretogu žil, otekan i kolien, kopit-nih boleznih, otrp-nanji v boku, križ itd. otekani nog mehurji na no-gah, izviženji tiš-cajji se ita, oprave susici itd., s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hlabih.

Steklenica z rablilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 stekl z rablilnim navodom vred samo 4 gld.

Vsa ta naštetá zdravila se samo prava dobijo
v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani
zraven rotovža
in vsak dan s pošto razpošiljaio 11—12—4

VABILO.

Dne 11. maja 1884. leta je bila v Divači najdena krasna vilenica. Nje zale umotvore je občudovalo uže mnogo, mnogo odličnega občinstva; — dá — s pono-som zabilježimo! — udje preslavne vla-darske hiše so tudi blagovolili, podati se v prelepe podzemске prostore.

Sodba o vilenici se v obče glasi: Divna vilenica cesarjeviča Rudolfa (Kron-prinz Rudolf-Grotte) je dika Divači.

V proslavo triletja se vilenica 8. maja t. l. slovesno odpre.

K obilnemu obisku naše vilenice vabi uljudno: 3—8

Gospodarski svét v Divači.

Ljubljanski Zvon.
Gld. 4.60.
Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja Wilkensoná popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

5 Braunschweig. 11—52

Androna Gusion št. 2 v Trstu
priporoča veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo. — Prevzame vsako pošiljatev na deželo, ka-tera se izvrši točno in solidno. 100-31

Na obroke! (60—70)

daje pohištvo tapecarije, razno strižno-blogo za obroke, ure vsake vrste

M. Coreni

via della Legna št. 1 P. II.

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu

Zavaruje proti požarom, provozu po su-hem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883

Glavnica društva gld. 3.300.000—

Rezervni fond ob dobičkov 536.622 02

Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje 150.000—

Rezervni fond za podjetje na premikanja vrednostnih efektov 161.500—

Premijna rezerva vseh oddelkov 7.342.780 38

Rezerva za škodo 267 601—

V portfelju:

Premije, ki se imajo porinjati v prihodnjih letih 16.954.118 57

Skupni znesek v. h. škod pla-čanih od 1. 1888 do 1883 gld. 114.949.847 01

Urad ravnateljstva 9—24

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši).

KLINIKA za spolne in želo-dečve bolezni, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabijte v de, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 8—18—104

C. Stroetzl,

specijalni zdravnik Lindan am Bodensee.

Assicurazioni generali.

v Trstu

(duštvo, ustanovljeno leta 1831)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zava-rovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavaro-vanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1884 f. 31,490.875 88

Premije za poterjati v nasled-njih letih f. 21,006 841 33

Glavnica za zavarovanje žive-nja do 31. decembra 1884. f. 83,174.457 98

Plačana povračila: a) v letu 1884 f. 8,637.596 13

b) od začetka društva do 31. decembra 1884. f. 178,423.338 51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih od-skodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobé v Trstu u uradu društva: Via della Stazione v lastnej palači. 21—36

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Lastnik društvo „Edinost“.

Izdatelj in odgovorni urednik Viktor Dolenc.

Tiskarna V. Dolenca v Trstu.